

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/116/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7122204871
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Koščová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7122204871.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Koščovej a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Andrey Galdunovej v spore žalobcu: A. B., narodený XX.XX.XXXX, bytom v C., D. XX/XX, zastúpeného JUDr. Ján Cáfal, advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Murgašova 3, IČO: 45 607 338, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave, Štúrova 2, v konaní o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 59.897 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 19. mája 2023 sp. zn. 12C/9/2022

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok Okresného súdu Košice II zo dňa 19. mája 2023 č.k. 12C/9/2022-162, vo výroku III., ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a v súvisiacich výrokoch IV. a V. o nároku na náhradu trov konania.

O d m i e t a odvolanie žalobcu proti rozsudku vo vyhovujúcom výroku I. a II.

Žalovanej proti žalobcovi nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice II (ďalej len súd prvej inštancie alebo súd) rozsudkom zo dňa 19. mája 2023 č.k. 12C/9/2022-162 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom náhrady škody sumu 2.947,75 € s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 2.947,75 € od 01.02.2022 do zaplatenia v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 6.280 € s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 6.280 eur od 01.02.2022 do zaplatenia v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok II.) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok III.).

Žalovanej proti žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania o náhrade škody v rozsahu 40,44 % (výrok IV.) a nárok na náhradu trov konania o nemajetkovej ujme v rozsahu 100 % (výrok V.).

2. Rozhodol tak o žalobe žalobcu, ktorou sa domáhal náhrady škody v celkovej výške 9.897 €, pozostávajúcej z náhrady TPZ 982,43 €, náhrady za väzbu 1.097,92 € a ušlého zisku 7.816,65 € a nemajetkovej ujmy vo výške 50.000 € podľa zákona č. 514/2003 Z.z..

3.1 Vykonaným dokazovaním vzal za preukázané, že uznesením o vznesení obvinenia zo dňa 27.06.2018 Okresného riaditeľstva Policajného zboru, obvodného oddelenia Policajného zboru Košice-Západ sp. zn. ČVS: ORP-1679/ZY-KE-2018 bolo proti žalobcovi vznesené obvinenie za prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c), ods. 2 písm. d) Trestného zákona. Sťažnosť žalobcu zo dňa 27.06.2018 voči predmetnému uzneseniu prokurátor

Okresnej prokuratúry Košice II uznesením sp. zn. 2 Pv/286/18/8803 zo dňa 28.06.2018 ako nedôvodnú zamietol.

3.2 Na základe uznesenia Okresného súdu Košice II sp. zn. 7Tp 32/2018 zo dňa 29.06.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Tpo/57/2018 zo dňa 10.08.2018 bol žalobca vzatý do väzby podľa § 72 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Väzba začala plynúť od 27.06.2018. Žalobca bol uznesením OS KE II sp. zn. 7Tp/32/2018 prepustený na slobodu dňa 06.11.2018. Väzba tak trvala štyri mesiace a deväť dní.

3.3 Uznesením Generálneho prokurátora SR sp. zn. IV Pz 257/18/1000-8 zo dňa 12.11.2018 generálny prokurátor rozhodol, že právoplatným uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Košice II sp. zn. 2PV 286/18/8803 z 28.06.2018, ktorým podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol ako nedôvodnú sťažnosť obvineného (žalobcu), podanú proti uzneseniu o vznesení obvinenia, bol porušený zákon v ustanovení § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a v konaní, ktoré mu predchádzalo aj v ustanoveniach § 2 ods. 1, § 2 ods. 9, § 34 ods. 1, § 44 ods. 2, § 179 ods. 3 druhá veta, § 187, § 190 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku v neprospech obvineného a zrušil právoplatné uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Košice II sp. zn. 2 PV 286/18/8803 z 28.06.2018, pričom prikázal prokurátorovi o veci znovu konať a rozhodnúť.

3.4 Dňa 21.02.2019 podal prokurátor Okresnej prokuratúry Košice II obžalobu pod sp. zn. 2 Pv 286/18/8803-36 voči žalobcovi za prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c), ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona.

3.5 Uznesením Okresného súdu Košice II sp. zn. 3T/16/2019 zo dňa 23.01.2020 súd podľa § 280 ods. 2 Trestného poriadku postúpil trestnú vec vedenú proti obžalovanému (žalobcovi) pre prečin nebezpečného prenasledovania Okresnému úradu Košice na prejednanie ako priestupok proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch. Proti predmetnému uzneseniu podal prokurátor sťažnosť, ktorá bola uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6To/32/2020 zo dňa 29.06.2020 zamietnutá.

3.6 Z vyúčtovania odmeny a náhrad E. F. C. ako obhajcu žalobcu v trestnom konaní zo dňa 24.01.2020 vyplynulo, že tento si vyúčtoval odmenu vo výške 2.941,50 €. Z toho preddavok zaplatený žalobcom dňa 05.09.2018 činil 1.000 €, preddavok zo dňa 20.09.2018 činil 1.000 €, spolu žalobca uhradil právnomu zástupcovi 2.000 €.

3.7 Z potvrdenia ÚVTOS, Floriánska 18, Košice vyplynulo, že dňa 29.10.2018, 23.10.2018, 02.10.2018, 26.09.2018, 24.09.2018, 21.09.2018 a 05.09.2018 navštívil v časoch tam uvedených žalobcu v ÚVTOS obhajca E. F. C..

3.8 Z výpisu pohybu na konte žalobcu z ÚVV a ÚVTOS Košice, Floriánska 13, Košice zo dňa 07.05.2021 vyplynulo, že náklady žalobcu vo väzbe od 27.06.2018 do 06.11.2018 činili 1.097,92 €.

3.9 Z výpisu zo živnostenského registra žalobcu mal súd preukázané, že tento prevádzkuje prevádzkareň v Bidovciach s predmetom podnikania sprostredkovateľská činnosť v rozsahu voľnej živnosti, maloobchod s použitým tovarom, s miestom podnikania D. XX/XX, C. F..

3.10 Žiadosťou zo dňa 30.07.2021 žalobca požiadal Generálnu prokuratúru SR o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenú pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím. Listom Generálnej prokuratúry SR zo dňa 26.01.2022 (doručeným žalobcovi dňa 31.01.2022) bolo žalobcovi zo strany GP oznámené, že jeho nárok poškodeného bude uznaný a uspokojený len čiastočne, a to v časti nároku na náhradu skutočnej škody, ktorá vznikla zaplatením účelne vynaložených trov právneho zastúpenia v trestnom konaní, a to v sume 1.017,57 €. Vo zvyšnej časti generálna prokuratúra nárok žalobcu neuznala.

3.11 Z daňových priznaní žalobcu za rok 2015, 2016 a 2017 vyplynulo, že žalobca v roku 2015 dosiahol čistý zisk 2.697,40 €, v roku 2016 dosiahol čistý zisk 4.751,15 € a v roku 2017 dosiahol čistý zisk 6.334,85 €.

Z daňového priznania žalobcu za rok 2018 vyplynulo, že žalobca v roku 2018 vykázal stratu 1.481,80 €.

3.12 Z knihy klientov žalobcu vyplynulo, že v roku 2015 mal žalobca 832 klientov, v roku 2016 mal 785 klientov, v roku 2017 mal 776 klientov a v roku 2018 mal 597 klientov. V čase od 01.01.2018 do vzatia do väzby (27.06.2018) mal žalobca 453 klientov a od opätovného otvorenia záložne (08.11.2018) do 31.12.2018 mal 144 klientov.

4. Právne vec posúdil podľa ust. §§ 1, 2, 3 ods.1, 4 ods. 1 písm. f/, 5 ods.1, 6 ods. 1, 8 ods. 5, 15 ods. 1,2, 17 ods. 1,2,3, 16 ods. 4, 18 ods. 1,3, 27 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len zák. č. 514/2003 Z.z.).

5. Pokiaľ ide o nezákonné rozhodnutie, súd sa stotožnil s argumentáciou žalobcu, že vydanie uznesenia generálnym prokurátorom, ktorý konštatoval, že uznesením, ktorým prokurátor Okresnej prokuratúry

KE II zamietol ako nedôvodnú sťažnosť obvineného (žalobcu) podanú proti uzneseniu o vznesení obvinenia, bol porušený zákon (Trestný poriadok) v neprospech žalobcu a ktoré uznesenie zrušilo citované právoplatné uznesenie prokurátora okresnej prokuratúry Košice II sp. zn. 2 P/286/18/8803 z 28.6.2018 má rovnaké dôsledky, ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť, čo je základná podmienka pre uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Žalobca svoj nárok na náhradu škody odvodzoval jednak z uznesenia o vznesení obvinenia, ktoré neúspešne napadol sťažnosťou ako aj z dôvodu rozhodnutia o vzatí do väzby, pričom jeho sťažnosť bola zamietnutá. Tieto uznesenia teda považoval za nezákonné, lebo trestné stíhanie proti nemu nemalo byť vôbec vedené. Spáchanie skutkov, z ktorých bol obvinený bolo Okresným súdom Košice II posúdené ako priestupok proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, a preto uznesením sp. zn. 3T/16/2019 z 23.01.2020 bola trestná vec postúpená na prejednanie Okresnému úradu Košice. Súd konštatoval, že v danom prípade je splnená prvá základná podmienka pre záver o zodpovednosti štátu.

6.1 Čo sa týka uplatnenej náhrady škody vykonaným dokazovaním mal súd preukázať, že žalobca splnomocnil zastupovaním jeho osoby v trestnom konaní obhajcu E. F. C., pričom mu vyplatil za trovy právneho zastúpenia v trestnom konaní sumu 2.000 €. Pri výpočte náhrady trov právneho zastúpenia súd vychádzal z tarifnej odmeny ustanovenej vyhláškou Ministerstva spravodlivosti č. 655/2004 Z.z., bez ohľadu na to, akú sumu žalobca uhradil svojmu právnenému zástupcovi v trestnom konaní. Z tejto sumy plnila žalovaná účelne vynaložené trovy právneho zastúpenia vo výške 1.017,57 €, čo medzi sporovými stranami ani nebolo sporné. Sporným tak zostali trovy právneho zastúpenia vo výške 982,43 €.

6.2 Z vyúčtovania trov právneho zastúpenia žalobcu E. F. C. v celkovej sume 2.941,50 € však súd považoval za účelne vynaložené len trovy právneho zastúpenia tak, ako boli vyčíslené a vyplatené žalobcovi v rámci predbežného prerokovania nároku na náhradu škody Generálnou prokuratúrou SR, v sume 1.017,57 €, a to v súlade s § 1 ods. 4 v znení v čase vykonania úkonu právny zástupcom žalobcu v trestnom konaní, § 12 ods. 3 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách advokátov za poskytovanie, za tieto úkony: v roku 2018: prevzatie a príprava zastúpenia z 05.09.2018, žiadosť o prepustenie z väzby 10.09.2018, účasť na výsluchu svedkyne C. 14.09.2018, účasť na výsluchu svedka G. 21.09.2018, účasť na výsluchu obvineného 26.09.2018, účasť na výsluchu obvineného pri rozhodovaní o väzbe 27.09.2018, účasť na výsluchu svedkyne D. 12.11.2018, účasť na výsluchu svedkyne B. 14.11.2018,

t.j. 8 úkonov právnej pomoci á 67 € (1/12 výpočtového základu 2016), plus 8x režijný paušál á 9,21 eur, spolu 609,68 €, v roku 2019: preštudovanie vyšetrovacieho spisu 12.02.2019, účasť na hlavnom pojednávaní 15.07.2019, účasť na hlavnom pojednávaní 24.09.2019, účasť na hlavnom pojednávaní 12.12.2019, t.j. 1 úkon (12.02.2019) á 69,91 € (1/12 výpočtového základu 2015), 3 úkony právnej pomoci á 71,50 € (1/12 výpočtového základu 2017), plus 4 x režijný paušál á 9,80 €, spolu 323,61 €, v roku 2020: účasť na hlavnom pojednávaní 23.01.2020 á 73,66 € (1/12 výpočtového základu 2017), plus režijný paušál á 10,62 €, spolu 84,28 €. Účelne vynaložené trovy právneho zastúpenia tak predstavujú sumu 1.017,57 €, ktorá bola žalobcovi aj vyplatená. Z tejto odmeny však prináleží aj 20 % DPH (20 % z 1.017,57 €), t.j. 203,514 € podľa ust. § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti č. 655/2004 Z.z., ktorú sumu bola žalovaná povinná uhradiť žalobcovi.

6.3 V prevyšujúcej časti: úkony právnej pomoci: návšteva klienta 21.09.2018, 24.09.2018, 26.09.2018, porada v AK 28.09.2018, návšteva klienta 02.10.2018, 23.10.2018, 29.10.2018, porada v AK 20.11.2018, 01.07.2019 mal súd za to, že tieto úkony predstavujú úkony podľa § 14 ods. 6 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. podľa ktorého, ak po poslednej porade alebo rokovaní s klientom alebo protistranou nasleduje ďalšia porada alebo rokovanie a medzitým nedošlo k inému úkonu právnej služby, tak odmena za túto ďalšiu poradu alebo rokovanie advokátovi nepatrí. Všetky označené úkony nasledovali po porade s klientom/ výsluchu žalobcu, pričom medzitým nedošlo k inému úkonu právnej služby, preto odmena za tieto úkony právnej pomoci žalobcovi nepatrí. Naviac žalobca nepreukázal, že tieto právne úkony boli vynaložené účelne. K úkonu - porada v AK 28.09.2018 súd dodal, že v tento deň bol žalobca vo väzbe, preto nemohlo dôjsť k porade medzi ním a jeho právny zástupcom v Advokátskej kancelárii. Z tohto dôvodu súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov zastúpenia vo výške 203,514 € a v prevyšujúcej časti nárok vo výške 778,916 € považoval za nedôvodný a žalobu v tejto časti zamietol.

7. K nároku na náhradu nákladov vynaložených vo väzbe súd uviedol, že žalobca bol vzatý do väzby, tieto náklady 1.097,92 € mu vznikli v príčinnej súvislosti s väzbou, ktorá bola na ňom vykonaná. Neobstojí argumentácia žalovaného, že tieto náklady by žalobca vynaložil aj v prípade, ak by nebol vzatý do väzby. Za situácie preukázania reálnych výdavkov žalobcom v čase výkonu väzby (od 27.06.2018

do 06.11.2018, spolu 132 dní) a v bezprostrednej súvislosti s pobytom v nej, nemožno hypoteticky uvažovať o tom, či by tieto konkrétne výdavky vynaložil žalobca na slobode. Táto hypotetická úvaha nemôže vyvrátiť skutkové zistenie o reálnom vynaložení týchto výdavkov vo výkone väzby žalobcom a v bezprostrednej súvislosti s výkonom väzby, ani zistenie, že tieto výdavky boli vynaložené v príčinnej súvislosti s výkonom väzby; týmto spôsobom by sa žalovaný v podstate zbavil svojej zodpovednosti (objektívnej) za škodu. (Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 17Co148/2015 zo dňa 3.8.2016.)

8. Žalobcom uplatnený nárok na náhradu škody vo forme ušlého zisku 7.816,65 € súd vyhodnotil ako sčasti dôvodný, a to v sume 1.646,32 €. Súd konštatoval, že ušlý zisk sa obvykle vymedzuje ako ujma spočívajúca v tom, že u poškodeného nedošlo v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, hoci sa to s ohľadom na pravidelný beh vecí dalo očakávať. Ušlý zisk sa neprejavuje zmenšením majetku poškodeného (úbytkom aktív, ako je to pri skutočnej škode), ale stratou očakávaného prínosu (výnosu). Nestačí pritom iba pravdepodobnosť rozmnoženia majetku, lebo musí byť naisto postavené, že pri pravidelnom behu vecí (nebyť protiprávneho konania škodcu alebo škodnej udalosti) mohol poškodený dôvodne očakávať zväčšenie svojho majetku, ku ktorému nedošlo práve v dôsledku konania škodcu (škodnej udalosti). V danom prípade si žalobca uplatnil ušlý zisk v dôsledku toho, že vzatie do väzby bolo v príčinnej súvislosti so zavretím záložne a tým vzniknutou nemožnosťou dosiahnuť zisk za čas strávený vo väzbe. Z daňových priznaní za roky predchádzajúce vzatiu žalobcu do väzby mal súd preukázané, že žalobca pravidelne tak v roku 2015, 2016 aj 2017 dosahoval zisk. V roku 2015 to bol čistý zisk 2.697,40 €, v roku 2017 dosiahol čistý zisk 4.751,15 € a v roku 2017 dosiahol zisk 6.334,85 €. V priemere tak čistý ročný zisk činil 4.594,47 € (na mesiac 382,87 €, na deň 12,76 €), možno teda dôvodne predpokladať, že nebyť rozhodnutia o vzatí žalobcu do väzby, dosiahol by za obdobie od 27.06.2018 do 06.11.2018 (4 mesiace a 9 dní) čistý zisk 1.646,32 € (4 mesiace x 382,87 €, 9 dní x 12,76 €). Žalobcovi preto súd priznal aj ušlý zisk vo výške 1.646,32 €, a v prevyšujúcej časti ušlého zisku 6.170,33 € žalobu ako nedôvodnú zamietol.

9.1 Pri posudzovaní miery, akou bola v dôsledku trestného stíhania znížená dôstojnosť a vážnosť osoby navrhovateľa v spoločnosti, a nárok žalobcu na nemajetkovú ujmu, súd vychádzal z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v osobnom, rodinnom, spoločenskom a pracovnom prostredí žalobcu. Táto reakcia bola zrejma z výpovede žalobcu, jeho blízkych rodinných príslušníkov (synov). Je potrebné uviesť, že žalobca pred začatím trestného stíhania viedol riadny život, pracoval na živnosť, mal prevádzku záložne, ktorú dodnes aj prevádzkuje. Spôsob akým bol zadržaný (v mieste) jeho prevádzky a za prítomnosti okolia, sa teda musel odraziť na jeho podnikateľskej činnosti. Práve z dôvodu jeho vzatia do väzby, nastal u neho odliv jeho klientov, čo bolo preukázané z knihy klientov za roky 2015 až 2018. Trestné konanie voči nemu trvalo dva roky, pričom zasiahlo do jeho vzťahov s blízkymi príbuznými. Žalobca mal pred väzbou vzťah (hoc krátkotrvajúci), o ktorý v dôsledku väzby prišiel, prejavili sa u neho aj problémy so zdravím, s vysokým krvným tlakom, na ktorý začal užívať liek. Za dôvodnú súd považoval výšku nemajetkovej ujmy vo výške 1.000 €, pokiaľ ide o nezákonné trestné stíhanie. Súd nezistil mimoriadne závažnú ujmu v súkromnom či spoločenskom uplatnení žalobcu. U žalobcu síce došlo prechodne naštrbeniu rodinných vzťahov (počas väzby žalobcu), avšak naďalej tieto rodinné vzťahy zostali zachované. Pokiaľ ide o pracovnú sféru žalobcu, tu mal súd preukázané, že síce došlo na istý čas k odlivu klientov, avšak nemožno povedať, že v dôsledku trestného stíhania by žalobca nebol schopný naďalej vykonávať predmet svojej podnikateľskej činnosti.

9.2 Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy titulom nezákonnej väzby, súd za primeranú a dôvodnú považoval náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.280 €. Špecifickým prípadom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je preto aj nárok fyzickej osoby, ktorá bola vzatá do väzby, ak bolo proti nej trestné stíhanie zastavené, bola oslobodená spod obžaloby alebo vec bola postúpená inému orgánu. Táto osobitná právna úprava zodpovednosti za škodu vychádza z čl. 5 ods. 5 dohovoru, podľa ktorého každý, kto bol zatknutý alebo pozbavený slobody v rozpore s ustanoveniami tohto článku, má nárok na odškodnenie. V súdenom prípade žalobca strávil vo väzbe celkovo 132 dní, čo z celkovo priznanej náhrady vo výške 5.280 € činí za jeden deň väzby 40 €. Takto priznaná výška náhrady je adekvátnou spôsobenej ujme výkonom väzby a zodpovedá tiež ustálenej súdnej praxi. Finančné odškodnenie bolo v danom prípade stanovené podľa celkovej dĺžky obmedzenia osobnej slobody, keďže časové súvislosti sú podľa názoru súdu objektívne vyjadriteľným kritériom pre posúdenie odškodnenia. Cieľom priznania tohto odškodnenia je satisfakcia pre žalobcu, ktorého osobnostné právo bolo výkonom väzby porušené a to predovšetkým so zreteľom nato, že tento zásah obvyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu. Podľa názoru súdu

priznanie finančného odškodnenia žalobcovi vo výške 5.280 € je účinným prostriedkom na zmiernenie nepriaznivého následku neoprávneného zásahu, ktorým bol výkon väzby. Pre priznanie primeraného zadosťučinenia za výkon väzby sa nevyžaduje existencia preukázania následkov zásahu, stačí len samotná spôsobilosť privodiť ujmu na osobnostných právach. Výkonom väzby totiž preukázateľne vznikla žalobcovi ujma, spočívajúca v porušení jeho základných občianskych práv, predovšetkým straty slobody a súkromia. Priznaná výška nemajetkovej ujmy je výsledkom úvahy súdu, pri ktorej zohľadnil všetky zákonom určené kritéria vyplývajúce z vyššie citovaného ustanovenia § 17 zákona č. 514/2003 Z.z.. Výšku nemajetkovej ujmy súd stanovil s prihliadnutím na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žil a pracoval, s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k nej došlo. Priznaná ujma je stanovená v zákonom určených kritériách, vyplývajúcich z ustanovenia § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., keďže päťdesiat násobok minimálnej mzdy stanovenej na rok 2018 vo výške 480 € činí 24.000 €.

10. Po citácii ust. § 16 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z., § 517 ods. 1 veta prvá, ods. 2 OZ a § 3 nar. vlády SR č. 87/1995 Z.z. súd priznal žalobcovi aj príslušenstvo vo výške 5% ročne od 01.02.2022 do zaplata, jednak zo sumy 2.947,75 € titulom priznanej náhrady škody a zo sumy 6.280 € titulom priznanej nemajetkovej ujmy, t.j. odo dňa, kedy žalovaná oznámila žalobcovi, že uspokojí len časť jeho nároku v súlade s ust. § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. a v súlade s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu (viď uznesenie Najvyššieho súdu zo dňa 31.01.2022 sp. zn. 7Cdo/339/2021, ktoré nadväzuje na skoršie rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 4Cdo/48/2017, 4Cdo/257/2019). V danom prípade lehota na plnenie začala plynúť v deň nasledujúci po doručení odpovede žalovanej o vybavení predbežného prejednanja nároku žalobcu. Už týmto dňom sa žalovaná dostala do omeškania, keď bolo zrejmé, že nárok žalobcu (s výnimkou časti náhrady škody) neuspokojí.

11.1 O nároku na náhradu trov konania o náhrade škody súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP. Žalobca bol v konaní o náhradu škody úspešný (čo do priznanej časti) v rozsahu 29,78 %, jeho neúspech činil 70,22 % (v zamietnutej časti náhrady škody), pomerný úspech žalovanej tak predstavuje 40,44 % (70,22 % -29,78 %). Súd preto priznal žalovanej proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania o náhradu škody v rozsahu 40,44 %.

11.2 O nároku na náhradu trov konania v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy súd rozhodol podľa § 262 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi voči žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% napriek tomu, že žalobca nebol úspešný v celej výške požadovanej nemajetkovej ujmy, avšak uvedený nárok spočíval na úvahe súdu.

12.1 Proti tomuto rozsudku, okrem výroku V., podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP a navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok a priznal mu nárok na náhradu škody tak, ako bol špecifikovaný v odvolaní a náhradu nemajetkovej ujmy v takom rozsahu, v akom ho uviedol v podanej žalobe.

12.2 Žalobca sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie, ktorý nepriznal náhradu škody za úkony právneho zástupcu žalobcu v trestnom konaní. Žalobca uviedol, že mu vznikol nárok na odmenu za úkony právnej služby zo dňa 21.09.2018, 26.09.2018 a 02.10.2018. Tieto tri úkony právnej služby boli ako porada s klientom vykonané dvakrát s E. F. C. a raz s E. F. C., pričom išlo o porady vo väzbe vykonávané v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Košiciach na Floriánskej ulici. Podľa vtedy účinnej vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. patrila odmena vo výške 2/3 základnej sadzby tarifnej odmeny za ďalšiu poradu v trestných veciach alebo rokovania s klientom za každú skončenú hodinu a 2/3 odmena by patrila za poradu za deň 26.09.2018 a potom vo výške 1/3 patrila odmena za ďalšiu poradu, ktorá je kratšia ako hodina pri rešpektovaní ďalšieho ustanovenia vyhlášky a to, že ak po poslednej porade a rokovaní s klientom alebo protistranou nasleduje ďalšia porada alebo rokovanie a medzitým nedošlo k inému úkonu právnej služby, tak odmena za takúto službu advokátovi nepatrí. Práve pri týchto troch úkonoch právnej služby ale došlo medzi nimi k ďalšiemu úkonu právnej služby, a to už buď účasti na výsluchoch alebo podobne, ktoré vyplývajú z vyúčtovania advokátskej odmeny vyhotoveného E. F. C.. Časové trvanie dĺžky porád preukazuje v spise listinný dôkaz, ktorým je potvrdenie z ústavu na výkon väzby.

12.3 Za nesprávny považoval aj spôsob, akým súd vypočítal ušlý zisk žalobcu. Na pravidelný chod vecí je potrebné nahliadať tak, že spriemerujeme roky 2015, 2016 a 2017 a keďže žalobca nedosiahol v roku 2018 podľa podaného daňového priznania žiaden zisk, tak ušlý zisk by mal predstavovať sumu priemerov rokov 2015, 2016 a 2017, t.j. sumu 4.594,47 €.

12.4 Súd prvej inštancie sa vysporiadal s výškou nemajetkovej ujmy tak, že za vedenie nezákonného trestného stíhania považuje primeranú sumu 1.000 € a za čas strávený vo väzbe, 132 dní, sumu 5.280 €, pričom za 1 deň väzby považuje za primeranú a dostatočnú sumu 40 €. Aj s týmto záverom sa žalobca nestotožnil. Uviedol, že súdom ustálená výška by mala plniť dve primárne funkcie, a to funkciu satisfakčnú (reparačnú) a funkciu preventívnu (odradzovaciu). Teda by mala naprávať ujmu žalobcu a takisto pôsobiť na žalovaného, aby sa v budúcnosti vyvaroval nezákonnému rozhodnutiu pri výkone jeho právomocí ako orgánu činnom v trestnom konaní. Ohľadne uplatnenej výšky nemajetkovej ujmy poukázal na rozhodnutie NS SR sp.zn. 6Cdo/38/2019 zo dňa 24.06.2020, z ktorého následne citoval a rovnako poukázal na uznesenie NS SR sp.zn. 5Cdo/127/2019 zo dňa 29.06.2021. Zavedenie limitu pre odškodnenie by v konkrétnych prípadoch znamenalo, že by súd pri ustálení primeranej a spravodlivej výšky nemajetkovej ujmy uviazol v slepej uličke, ak by zároveň mal rešpektovať iné prípady odškodnenia a zároveň vyhodnocovať individuálne pomery konkrétneho poškodeného a jeho prípadu. Za súčasne platného limitu náhrady nemajetkovej ujmy nie je možné v každom prípade dosiahnuť spravodlivé zadosťučinenie. Odškodňovanie obetí násilných trestných činov podľa zákona č. 274/2017 Z.z. nie je konečným odškodnením týchto obetí. Ide iba o záväzok štátu, ktorý na seba prevzal prijatím Európskeho dohovoru o odškodňovaní obetí násilných trestných činov a následne daným zákonom. Toto odškodňovanie nie je úplné, pretože poškodeným ostáva právo domáhať sa náhrady nemajetkovej ujmy aj prostredníctvom súkromnoprávných žalôb v zmysle Občianskeho zákonníka proti skutočnému škodcovi, resp. náhrady nemajetkovej ujmy v tzv. adhéznom konaní, a to bez limitácie. V prípade odškodňovania podľa zákona č. 514/2003 Z.z. je štát priamym zodpovedným a iného zodpovedného subjektu niet. Takisto poškodeným v rámci zodpovednosti podľa tohto zákona neostáva možnosť uplatnenia iných nárokov podľa OZ. Ich odškodnenie je tak úplné, a pritom podľa § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. má byť aj limitované. Takýto postup je v rozpore s princípmi právneho štátu. Náhrada nemajetkovej ujmy aj podľa judikatúry ÚS SR musí zodpovedať predstavám spravodlivosti a slušnosti v danom čase a na danom mieste. Pri ustálení výšky náhrady nemajetkovej ujmy žalobcu treba brať do úvahy aj vývoj cien a stále klesajúcu hodnotu peňazí. Nie je náležité v súčasnosti prihliadať bez výhrad na výšky priznaných nemajetkových újm z obdobia, ktoré je časovo relatívne značne vzdialené. Súd stanovil za 1 deň strávený vo väzbe sumu 40 €. V rozhodnutí NS ČR sp.zn. 30Cdo/2357/2010 (na toto rozhodnutie poukazuje Ústavný súd SR v uznesení sp.zn. I. ÚS 702/2016), vychádzajúc z úrovne odškodnenia jednotlivých európskych štátov, ako aj zo životnej úrovne v ČR, sa tento vyjadril, že adekvátnym odškodnením je čiastka v rozmedzí 20 až 60 € za jeden deň trvania väzby, pričom v tomto rámci súd premietne iné okolnosti svojho posudzovania. Suma 40 € nezodpovedá extrémnym podmienkam výkonu väzby, avšak v prípade žalobcu bolo pred súdom prvej inštancie dokázané, v akom špinavom prostredí a navyše v letných mesiacoch a horúčavách vykonával väzbu. Je nepredstaviteľné, aby žalobca vzhľadom na svoj súkromný a pracovný život akceptoval sumu 40 € za jeden deň pozbavenia osobnej slobody. Väzba navyše poškodila aj zdravie žalobcu, čo bolo na súde dokázané. Žalobca má vysoký krvný tlak, pričom pred väzobným stíhaním nebral žiadne lieky. Taktiež sa u neho prejavili aj problémy so spánkom. Treba prihliadať aj k ďalším individuálnym okolnostiam jednotlivého prípadu, akými môžu byť životné podmienky vo väzobnej väznici, možnosť kontaktu poškodenej osoby s rodinnými príslušníkmi a s okolím, s tým súvisiace porušenie práva na rodinný život atď.

13. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedla, že po náležitom zvážení všetkých okolností prípadu odvolanie proti rozsudku nepodala. K odvolaniu žalobcu, ktorý považuje za nesprávny spôsob výpočtu odmeny za úkony právnej služby a spôsob výpočtu ušlého zisku, uviedla, že po preskúmaní predmetného napadnutého rozhodnutia, jeho odôvodnenia, odvolávajúc sa aj na súčasnú súdnu prax, ako aj k obsahu odvolania podaného žalobcom, sa žalovaná stotožňuje s právnym názorom súdu vyjadrenom v napadnutom rozsudku a považuje ho za zákonný a správny. Súd priznal náhradu škody žalobcovi v sume 2.947,75 €, táto suma pozostáva z priznaného ušlého zisku vo výške 1.646,32 €, priznanej náhrady nákladov vynaložených vo väzbe 1.097,92 € a z priznaného nároku na náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 203,514 €. Pokiaľ ide o priznanú sumu ušlého zisku, súd priznal ušlý zisk na základe daňových priznaní za roky 2015 až 2017 a následne stanovil sumu čistého zisku na mesiac a na deň a priznal žalobcovi ušlý zisk za trvanie jeho väzby v celkovej výške 1.646,32 €, pričom v prevyšujúcej výške 6.170,33 € žalobu ako nedôvodnú zamietol. Takýto výpočet je logický, a preto ho možno akceptovať. Čo sa týka náhrady trov právneho zastúpenia 203,514 €, ten predstavuje 20 % DPH zo sumy 1.017,57 €, ktorá bola žalobcovi zo strany GP SR vyplatená, a ktoré trovy právneho zastúpenia je možné považovať za účelne vynaložené. Čo sa týka nemajetkovej ujmy vo výške 6.280 €, uvedená suma pozostáva zo sumy 1.000 € za nezákonné trestné stíhanie a sumy 5.280 € za nezákonnú väzbu. Sumu 1.000 € za nezákonné trestné stíhanie nemožno považovať za neprimeranú vzhľadom

na dĺžku trestného stíhania a jeho následky na zdraví, na osobnom živote žalobcu, keďže súd nezistil mimoriadnu závažnú ujmu v súkromnom či spoločenskom uplatnení žalobcu. Čo sa týka nemajetkovej ujmy za väzbu vo výške 5.280 €, t.j. 40 € za jeden deň väzby, táto suma spadá do rozmedzia súdmi priznávanej náhrady 20 až 60 € za deň nezákonnej väzby, v dôsledku čoho ju možno v danom prípade akceptovať. Súd rozhodol s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k nej došlo. Na druhej strane žalobca svoje tvrdenia o poškodení zdravia a zlých životných podmienkach vo väzbe relevantným spôsobom nepreukázal. Navrhla preto, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil.

14. Vyjadrenie žalovanej k odvolaniu žalobcu bolo žalobcovi prostredníctvom právneho zástupcu doručené dňa 30.06.2023. Ďalšie vyjadrenia v spore doručené neboli.

15. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

16. Odvolaním nebol napadnutý výrok V. rozsudku, ktorým súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania o nemajetkovej ujme, avšak vzhľadom na to, že žalobca podal odvolanie aj proti výroku II., ktorým súd priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu ako aj výroku III., ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, jedná sa o súvisiaci výrok k výroku II. a III.

17. Predmetom odvolacieho prieskumu tak bol celý rozsudok súdu prvej inštancie.

18. Rozsudok je vo výroku III. a v súvisiacich výrokoch IV. a V. vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP v tomto rozsahu potvrdil.

19. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 17.10.2023 o 9.20 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 202, 2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 10.10.2023 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1, 3 CSP, § 378 ods. 1 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario.

20. Žalobca namietal odvolacie dôvody podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP, t. j., že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f/), rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h/).

21. Odvolací súd dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

22. Rozhodnutiu súdu nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplynuli a ani nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne, že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192, § 193 a § 205 CSP alebo že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil. Rozsudok v potvrdenom rozsahu nie je ani nepreskúmateľný a nebola zistená ani iná vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

23. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre úplné zistenie skutkového stavu, vykonanie ďalších dôkazov nebolo potrebné. Vykonané dôkazy vyhodnotil podľa svojej úvahy v súlade s ust. § 191 ods. 1,2 CSP, teda každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom prihliadol na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, pričom rozsudok aj náležite odôvodnil, preto odvolací súd jeho rozsudok v tomto rozsahu ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

24. Presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje a na tieto odkazuje. Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie vo veci. Ani odvolacie námietky žalobcu nemali vplyv na vecnú správnosť rozsudku a nie sú spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku.

25. Na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku v potvrdenom rozsahu a k odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd uvádza nasledovné:

26. Súd prvej inštancie správne právne kvalifikoval žalobou uplatnený nárok ako nárok na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z. a skúmal splnenie jednotlivých predpokladov pre vznik zodpovednosti za škodu v zmysle tohto právneho predpisu.

27. V zmysle ustanovenia čl. 46 ods. 3 Ústavy SR „každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom“. Citované ustanovenie Ústavy SR zakladá právo osoby voči štátu na náhradu škody, ktorá tejto osobe bola spôsobená nezákonným rozhodnutím alebo postupom orgánu verejnej moci. Toto právo je potom konkrétne upravené v ustanoveniach zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V zmysle ust. § 3 ods. 1 písm. a/ zák. č. 514/2003 Z.z. (ďalej len zák. č. 514/2003 Z.z.), štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím.

28. Pre vznik nároku na náhradu škody treba preukázať existenciu základných predpokladov vzniku zodpovednosti, teda samotná existencia škody ešte takúto zodpovednosť nezakladá.

29. Zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je objektívna zodpovednosť (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemožno zbaviť. Je založená na súčasnom (kumulatívnom) splnení troch podmienok: 1. existencii nezákonného rozhodnutia, 2. vzniku škody, 3. príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody.

30. Predpokladom kvalifikácie rozhodnutia ako „nezákonného“ je, že sa jedná o právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená a ktoré bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Rozhodnutím tohto orgánu (ktorý vyslovil nezákonnosť), je súd rozhodujúci o náhrade škody viazaný (§ 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z.).

31. Zákon bližšie nedefinuje pojem škody a ani neupravuje rozsah jej náhrady. Preto treba aj v tomto smere aplikovať príslušné ustanovenia všeobecnej úpravy (§ 442 Občianskeho zákonníka) a škodu vo všeobecnosti chápať ako ujmu, ktorá a/ nastala v majetkovej sfére poškodeného, b/ je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a c/ je napravitelná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného. Pre posúdenie zodpovednosti je významné, že škoda ako predpoklad vzniku zodpovednosti štátu spôsobenej nezákonným rozhodnutím, je daná len vtedy, ak vznikla v príčinnej spojitosti s nezákonným rozhodnutím.

32. Príčinná súvislosť (kauzálny nexus) je podstatným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty. O vzťah príčinnej súvislosti ide vtedy, ak protiprávne konanie (delikt, nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup) a vznik škody sú v logickom slede (nexus = spojenie, súvislosť, sled), teda, ak protiprávne konanie bolo príčinou a vznik škody vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny.

33. V prejednávanom spore žalobca označil ako nezákonné rozhodnutie uznesenie o vznesení obvinenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru, obvodného oddelenia Policajného zboru Košice- Západ sp. zn. ČVS: ORP-1679/ZY-KE-2018 zo dňa 27.06.2018 a uznesenie Okresného súdu Košice II sp. zn. 7Tp 32/2018 zo dňa 29.06.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Tpo/57/2018 zo dňa 10.08.2018, na základe ktorého bol žalobca vzatý do väzby podľa § 72 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Súd prvej inštancie sa stotožnil s tvrdením žalobcu, že sa jednalo o rozhodnutia nezákonné, konštatoval, že bola splnená prvá základná podmienka pre záver o zodpovednosti štátu, a nakoľko žalovaná nepodala proti rozsudku odvolanie, odvolací súd nemal dôvod vyjadrovať sa k ne/správnosti vyhodnotenia daného predpokladu nároku na náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z.z..

34. Podstatou odvolacích námietok žalobcu bolo nesprávne ustálenie nároku na náhradu škody za odmenu za úkony právnej služby zo dňa 21.09.2018, 26.09.2018 a 02.10.2018, výpočet výšky ušlého zisku a ustálenie výšky nemajetkovej ujmy.

35. Podľa ust. § 17 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom do 28.02.2019 (ďalej len zák. č. 514/2003 Z.z.), uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

36. Podľa ust. § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z., v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

37. Podľa ust. § 18 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z., náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

38. Podľa ust. § 18 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z., súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

39. Súd prvej inštancie preskúmal vyčíslené trovy právneho zastúpenia, ktorých náhrada bola uplatnená v tomto konaní a dospel k záveru, že za účelne vynaložené trovy právneho zastúpenia možno považovať trovy v celkovej výške 1.017,57 € (zo sumy 2.941,50 €), ktoré aj špecifikoval. Jeho záver bol totožný aj s posúdením účelnosti trov v zmysle predbežného prerokovania nároku na náhradu škody GP SR, ktorá dospela k rovnakému záveru.

40. Súd konštatoval neoprávnenosť vyúčtovaných trov za úkony právnej služby okrem iných aj zo dňa 21.09.2018 titulom návštevy klienta, dňa 26.09.2018 titulom návštevy klienta a dňa 02.10.2018 titulom návštevy klienta a konštatoval aj to, že žalobca nepreukázal, že tieto právne úkony boli vynaložené účelne.

41. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, nakoľko zo spisu nezistil žiadne skutočnosti spochybňujúce správnosť výpočtu výšky škody v tejto časti.

42. Odmena za úkon návšteva klienta 02.10.2018 bola vyčíslená po úkone porada v AK 28.09.2018, preto s poukazom na ust. § 14 ods. 6 vyhl. č. 655/2004 Z.z. odmena za tento úkon advokátovi nepatrí. Čo sa týka úkonov návšteva klienta 21.09.2018 a 26.09.2019 tieto boli síce vyčíslené po úkone účasť na výsluchu 21.09.2018 a 26.09.2019, avšak zo strany žalobcu nebola preukázaná účelnosť tohto právneho úkonu, ako vecne správne ustálil súd prvej inštancie.

43. Nakoľko škoda titulom trov právneho zastúpenia sa vyčísluje vo vzťahu k zaplateným trovám za právne zastúpenie (nie vyčísleným trovám), správne súd vychádzal zo sumy 2.000 €. Po zohľadnení nároku na účelne vynaložené trovy právneho zastúpenia vo výške 1.017,57 €, ktorá už bola žalobcovi aj uhradená, za dôvodnú súd považoval sumu 203,914 € (titulom DPH zo sumy 1.017,57 €), a preto súd rozhodol vecne správne, ak žalobu v prevyšujúcej časti 778,916 € zamietol.

44. Žalobca si uplatnil (aj) škodu titulom ušlého zisku vo výške 7.816,63 € z dôvodu, že v dôsledku neoprávneného vzatia do väzby nedošlo v dôsledku týchto skutočností k rozmnoženiu majetkových hodnôt žalobcu, hoc to s ohľadom na pravidelný beh vecí mohol dôvodne očakávať.

45. V prejednávanom spore bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že žalobca bol vo väzbe v období od 27.6.2018 do 06.11.2018, spolu 132 dní. Rovnako nebolo spornou skutočnosťou, že (aj) v rozhodnom období, žalobca vykonával podnikateľskú činnosť na základe živnostenského oprávnenia pod obchodným menom A. B. – PIKOLO.

46. Ušlým ziskom sa rozumie ujma spočívajúca v tom, že v dôsledku škodnej udalosti u poškodeného nedôjde k rozmnoženiu majetkových hodnôt, aj keď sa to dalo očakávať vzhľadom na pravidelný chod vecí. Súčasne platí, že majetková ujma spôsobená tým, že škodná udalosť zasiahla do priebehu deja vedúceho k určitému zisku, sa odškodňuje len za predpokladu, že k nej došlo v príčinnej súvislosti so škodnou udalosťou. Tvrdenie zmarenia zamýšľaného podnikateľského zámeru poškodeného samo o sebe na odškodnenie nestačí, resp. poškodený musí preukázať, že mal zabezpečené predpoklady na tzv. pravidelný chod vecí, teda že v prípadoch, kde je na prevádzkovanie zárobkovej činnosti potrebné splnenie určitých predpokladov, bol reálny predpoklad ich dosiahnutia, ak by nepriaznivo nezasiahla škodná udalosť (rozsudok NS ČR z 26. novembra 2008, sp. zn. 25 Cdo 269/2006).

47. Ušlý zisk sa neprejavuje zmenšením majetku poškodeného, ale stratou očakávaného prínosu. Pre určenie výšky ušlého zisku je rozhodujúce, akému prospachu, ku ktorému malo reálne dôjsť, zabránilo konanie škodcu, teda o aký konkrétny reálne dosiahnuteľný (nie hypotetický) prospech poškodený prišiel (rozsudok NS ČR, sp. zn. 25 Cdo 2857/2005).

48. Čo sa týka výšky spôsobenej škody – ušlého zisku, súd prvej inštancie pri rozhodnutí vychádzal zo základu dane, teda z výsledku z podnikateľskej činnosti žalobcu v roku 2015, 2016 a 2017, ktoré predchádzali roku, v ktorom bol vo výkone väzby.

49. Spôsob zisťovania výšky ušlého zisku závisí od skutkových okolností a od tvrdení poškodeného o konkrétnych okolnostiach, z ktorých vyvodzuje, že v období uvedenom v žalobe by dosahoval pri svojom podnikaní zisk, o ktorý prišiel (rozsudok NS ČR, sp. zn. 25 Cdo 874/2005).

50. Príjem podnikateľa, či už obchodnej spoločnosti alebo samostatne zárobkovo činnnej osoby, sa na účely zdaňovania zisťuje a preukazuje daňovým priznaním. Každý podnikateľ je povinný viesť účtovníctvo, v ktorom eviduje svoje zisky, stratu, majetok a pod..

51. Pri určení výšky ušlého zisku je rozhodujúce, akému reálnemu prospachu, ktorý mohol žalobca získať, zabránila jeho väzba.

52. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca pri svojom podnikaní ako fyzická osoba dosiahol príjem a výdavky, ktoré sa odzrkadlili ako základ dane nasledovne: v roku 2015 žalobca dosiahol čistý zisk 2.697,40 €, v roku 2017 dosiahol čistý zisk 4.751,15 € a v roku 2017 dosiahol zisk 6.334,85 €. V priemere tak čistý ročný zisk činil 4.594,47 € (na mesiac 382,87 €, na deň 12,76 €).

53. Možno teda predpokladať, že nebyť rozhodnutia o vzatí žalobcu do väzby, reálny prospech žalobcu za obdobie od 27.6.2018 do 06.11.2018 t.j. 132 dní mohol byť vo výške 1.646,32 € (4 mesiace x 382,87 eur, 9 dní x 12,76 eur). Vecne správne preto súd prvej inštancie ustálil, že žalobcovi vznikol nárok na náhradu škody titulom ušlého zisku vo výške 1.646,32 €.

54. Odvolací súd sa nestotožnil s odvolacou námietkou žalobcu, že ušlý zisk predstavuje sumu 4.594,47 €, nakoľko žalobca nebol vo výkone väzby celý rok 2018, ale iba 132 dní. Medzi výkonom väzby a nárokom na ušlý zisk musí existovať príčinná súvislosť, ktorá v prevyšujúcej časti (nad 132 dní) nebola daná.

55. Podľa ustanovenia § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z., výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

56. Podľa ustanovenia § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z., výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

57. V danom prípade žalobca uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 50.000 € za trestné stíhanie ako aj výkon väzby.

58. Určenie výšky nemajetkovej ujmy má byť vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Úvaha však nemôže byť svojvoľná a nepreskúmateľná. Súd musí mať preukázanú najmä skutočnosť, pre ktorú dospel k záveru, že zadosťučinenie podľa prvého odseku § 17 zákona č. 514/2003 Z.z. nie je postačujúce, predovšetkým z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobkyni vzhľadom na jej postavenie v rodine, v spoločnosti a podobne (pozri R 21/1995, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. decembra 2012 sp. zn. 7Cdo/145/2011).

59. Odvolací súd dospel k záveru, že s prihliadnutím na vykonané dokazovanie súdom prvej inštancie súd správne posúdil nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, ak dospel k záveru, že výška peňažného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu žalobcovi vo výške 1.000 € za nezákonné trestné stíhanie a vo výške 5.280 € za nezákonnú väzbu, a to najmä s poukazom na odôvodnenie uvedené v bodoch 49,50 zodpovedá zákonným kritériám podľa § 17 ods. 3,4 zák. č. 514/2003 Z.z., keď nepochybne odzrkadľuje aj najnovší vývoj súčasnej judikatúry.

60. Kritériá, ktoré viedli súd k priznaniu nemajetkovej ujmy žalobcovi, odvolací súd považoval za podstatné v časti týkajúcej sa toho, že trestné stíhanie je vždy závažným zásahom do slobody jednotlivca a vyvoláva negatívny dopad na osobný, rodinný, spoločenský, pracovný život aj zdravie toho, koho sa trestné stíhanie týka. Trestné stíhanie žalobcu negatívne ovplyvnilo jeho súkromný, spoločenský aj pracovný život už len tým, že prebehlo trestné stíhanie, opodstatnenosť a dôvodnosť ktorého napokon nebola preukázaná, lebo došlo k postúpeniu trestnej veci Okresnému úradu Košice na prejednanie priestupku, a teda výsledkom trestného stíhania nebolo odsúdenie žalobcu a podľa názoru súdu už len samotné trestné stíhanie je spôsobilé vyvolať u osoby vážnu traumu a pocity frustrácie.

61. Pri posúdení primeranosti nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie súd správne prihliadol na to, že trestné stíhanie nemalo konkrétne trvalé a vážne následky, keďže nezanechalo následky v podobe rozpadu rodiny, čo sa týka pracovnej sféry tu síce došlo k odlivu klientov, avšak nemožno povedať, že v dôsledku trestného stíhania žalobca nie je schopný výkonu svojej podnikateľskej činnosti.

62. Pri posúdení primeranosti nemajetkovej ujmy za nezákonnú väzbu, súd prihliadal na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žil a pracoval, s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo. Rovnako prihliadol na celkovú dĺžku obmedzenia osobnej slobody. Súd nezistil mimoriadne závažnú ujmu v súkromnom či spoločenskom uplatnení.

63. Nedôvodná je odvolacia námietka žalobcu, ktorou sa nestotožnil s názorom o limitovaní odškodnenia podľa osobitného zákona (274/2017 Z.z.).

64. Podľa názoru odvolacieho súdu, primeranosť nemajetkovej ujmy treba vždy posudzovať resp. určovať (okrem iného) aj v kontexte zohľadnenia ďalších právnych predpisov upravujúcich obdobnú problematiku ako napríklad zák. č. 274/2017 Z.z., v zmysle ktorého na výpočet odškodnenia, ak ide o ujmu na zdraví, sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu upravujúceho poskytovanie náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (§ 12 ods. 1); ak bola trestným činom spôsobená smrť, obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške dvadsaťpäťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu (suma 12.000 € pri skutku spáchanom v roku 2018). Ak bola trestným činom spôsobená smrť a je len jedna pozostalá obeť násilného trestného činu, ktorá bola odkázaná výživou na zomretého, má nárok na vyplatenie odškodnenia vo výške päťdesiatnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu – suma 24.000 € pri skutku spáchanom v roku 2018 (§ 12 ods. 2); pri trestnom čine obchodovania s ľuďmi, trestnom čine znásilnenia, trestnom čine sexuálneho násillia, trestnom čine sexuálneho zneužívania, trestnom čine týrania blízkej osoby a zverenej osoby alebo trestnom čine nedobrovoľného zmiznutia má obeť násilného trestného činu nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške desaťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu – suma 4.800 € pri skutku spáchanom v roku 2018 (§ 12 ods. 3).

65. V rámci voľnej úvahy je povinnosťou súdu posudzovať primeranosť nemajetkovej ujmy aj v kontexte s rozhodnutiami Európskeho súdu pre ľudské práva (Italehti a Karhuvaara v. Fínsko), Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (uznesenie NS SR sp. zn. 6 M Cdo 15/2012 z 30.9.2013).

66. Vychádzajúc zo skutkového stavu tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, odvolací súd má za to, že priznaná výška nemajetkovej ujmy za väzbu vo výške 5.280 € je primeraná aj s prihliadnutím na rozhodovacia činnosť Najvyššieho súdu SR, Ústavného súdu SR, Európskeho súdu pre ľudské práva, v ktorých vyslovil porušenie článku 5 ods. 1 Dohovoru v súvislosti s nezákonnou väzbou (Winkler proti Slovenskej republike z 17. júla 2012), ako aj s prihliadnutím na výšku náhrady škody, ktorá sa priznáva podľa vyššie citovaného zák. č. 274/2017 Z.z. obetiam pri trestnom čine obchodovania s ľuďmi, trestnom čine znásilnenia, trestnom čine sexuálneho násillia, trestnom čine sexuálneho zneužívania, trestnom čine týrania blízkej osoby a zverenej osoby alebo trestnom čine nedobrovoľného zmiznutia.

67. Odvolací súd zastáva názor, že výška náhrady v sume 5.280 €, ktorú žalobcovi priznal súd je primeraná zásahu do práv žalobcu a okolnostiam, za ktorých k nemu došlo s prihliadnutím na všetky vyššie uvedené kritériá.

68. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok vo výroku III. a súvisiacich výrokoch IV. a V., v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

69. Žalobca podal odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku I., ktorým súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom náhrady škody sumu 2.947,75 € s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 2.947,75 € od 01.02.2022 do zaplataenia v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku a proti výroku II., ktorým súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 6.280 € s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 6.280 eur od 01.02.2022 do zaplataenia v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku, teda proti vyhovujúcim výrokom, ktorými bolo rozhodnuté v prospech žalobcu.

70. V zmysle ust. § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

71. Prípustnosť odvolania má vo všeobecnosti stránku objektívnu a subjektívnu. Objektívna stránka zohľadňuje vecný aspekt tohto opravného prostriedku – či smeruje proti rozhodnutiu, vykazujúcemu zákonné znaky rozhodnutia, proti ktorému je odvolanie prípustné. Subjektívna stránka prípustnosti odvolania sa viaže na osobu konkrétneho odvolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva odvolanie – či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať odvolanie. Takýmto dôvodom je skutočnosť, že rozhodnutím súdu bol odvolateľ po procesnej stránke negatívne dotknutý a bola mu spôsobená ujma dopadajúca na jeho pomery. Toto subjektívne procesné oprávnenie však nemá účastník, v neprospech ktorého rozhodnutie nevyznelo a ktorý týmto rozhodnutím nebol dotknutý na svojich právach. Záver o tom, že podané odvolanie je prípustné, predpokladá prijatie záveru, o jeho oboch stránkach prípustnosti (tak objektívnej ako aj subjektívnej).

72. Napadnutým rozhodnutím vo výroku I. a II. súd rozhodol o nároku žalobcu v prospech žalobcu, preto nebola naplnená dikcia ust. § 359 CSP, v zmysle ktorého odvolanie môže podať strana, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté.

73. Z vyššie uvedeného dôvodu žalobca nie je osobou oprávnenou na podanie odvolania proti rozhodnutiu vo výroku I. a II., z ktorého dôvodu odvolací súd odvolanie žalobcu v tomto rozsahu podľa ust. § 386 písm. b/ CSP, odmietol.

74. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný, preto mu vznikla povinnosť nahradiť trovy konania úspešnej žalovanej. Nakoľko však žalovanej preukázateľne žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, odvolací súd žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

75. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).